

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży.
Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon
72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada
Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża
— Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 95.

Chełmża, czwartek, dnia 25-go kwietnia 1929 r.

Rok II.

Co powie zagranica? 50 milionów złotych kredytu eksportowego dla Banku Gosp. Krajowego.

Alarmy opozycji. — Nasze stanowisko. — Silne podstawy. — Przykłady. — Pustka..

Co powie zagranica? Gdy wszystkie argumenty naszych przysięgłych „demokratów” wywołują już tylko kołowaciznę wśród ich umęczonej trzódki, wówczas, niczem zgrani szulerzy, wyciągają z za rękawa ostatni atak — straszaka zagranicznego.

Jak zareaguje opinia świata? Co się stanie z kredytami? Jakie stanowisko zajmą bankierzy, a jakie Druga Międzynarodówka? Co powie Genewa, Paryż, Londyn, Nowy York? Bezsilni we własnym kraju stamtąd oczekują pomocy. Powtarza się to systematycznie od czasu, gdy zostali odpędzeni od korytka państwowego.

Ale, jak wszędzie, tak i na tem polu spotyka ich stale gorzki zawód. Żaden rząd Polski nie zdobył nigdy większego uznania w opinii zagranicznej, niż rząd Marszałka Piłsudskiego. Przewrót majowy był również przewrotem w stosunku tej opinii do Polski. Zaczęto nareszcie pisać o Polsce poważnie, liczyć się z nami jako mocarstwem. Stanowisko mocarstwowe naszego państwa wzrosło nagle w sposób niestychany. Sukces za sukcesem na terenie polityki zagranicznej wieńczyły prace rządów pomajowych. Otrzymaliśmy miejsce w Lidze Narodów, uzyskaliśmy pierwszą większą pożyczkę zagraniczną, zaczęliśmy odgrywać należną nam rolę na terenie polityki światowej. I wszystko to stało się wbrew alarmom naszej opozycji o rzekomem pogwałceniu „demokracji” w Polsce.

Jest już uświęconą od wieków racją stanu polityki międzynarodowej niewtrącanie się do spraw wewnętrznych poszczególnych państw. Ta racja stanu liczy się tylko z faktami, a nie z hasłami i formułami. Ten czy inny system rządzenia, ten czy inny typ ustroju w państwie jest jego rzeczą własną, a małpowanie obcych wzorów i obcych konstytucyj, nigdy nie zdobywa szacunku na zewnątrz. Chodzi tylko o to, by dany ustrój był oparty na mocnych podstawach, a dany rząd był panem sytuacji w kraju. Gwarancje ładu wewnętrznego i pokojowa polityka zewnętrzna są jedynymi warunkami, zdobywającymi w dobie obecnej dla danego państwa najmocniejszą pozycję międzynarodową.

Weźmy dla ilustracji tezy powyższej Italję Mussoliniego, lub Turcję Kemala Paszy. Któż zaprzeczy, że oba te państwa przez dyktaturę doszły do wzmocnienia swego stanowiska mocarstwowego, nie dlatego, iż ich system rządzenia jest przykładem godnym naśladowania gdzieindziej, lecz dlatego, że wydzwignął on je z upadku i anarchji.

Opinia publiczna parlamentarnej Anglii i demokratycznej Ameryki odżegnywa się na samą myśl o faszystwie. I cóż z tego? Czy pogorszyły się przez to stosunki anglo-włoskie lub włosko-amerykańskie? Wręcz przeciwnie. Węzły przyjaźni pomiędzy Anglią a Italją zostały jeszcze bardziej zacieśnione. Chamberlain jest częstym gościem Mussoliniego, a angielscy mężowie stanu, konserwatyści, czy liberałowie, którzy odwiedzają Italję, są pełni podziwu dla ogromu pracy państwo-

Agencja Press dowiaduje się, że Bank Gospodarstwa Krajowego uzyskał ostatnio na dogodnych warunkach kredyt ze źródeł zagranicznych w wysokości 50 milionów złotych. Kredyt ten został przeznaczony na poparcie ważniejszych transakcyj w dziedzinie handlu zagranicznego. Z tego kredytu Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił poparcia i umożliwił zawarcie znacznej transakcji

jednej z hut górnośląskich, która uzyskała zamówienia sowieckie wartości 20 milionów złotych.

Pozostała suma, pochodząca z tego kredytu zostanie już w najbliższych dniach zużyta na szereg transakcyj eksportowych, które bez pomocy ze strony Banku Gosp. Kraj. nie mogłyby być zrealizowane.

Pokojowe manifestacje w Królewcu na rzecz porozumienia Niemiec z Polską.

Berlin, 23. 4. Staraniem pacyfistycznej Ligi praw człowieka odbyła się w Królewcu publiczna manifestacja na rzecz polsko-niemieckiego porozumienia, będąca wstępem do szeregu publicznych wystąpień Ligi w miastach polskich i niemieckich.

Ze strony polskiej przemawiał poseł Wacław Lypacewicz z Warszawy, który oświadczył, że nie wierzy w możliwość wojny między Polską a Niemcami. Polska i Niemcy są krajami, które uzupełniają się wzajemnie w dziedzinie gospodarczej i dlatego traktat handlowy musi w interesie obu

narodów dojść do skutku.

Ze strony niemieckiej przemawiali dyrektor ministerjalny Falkenberg, poruszając sprawę traktatu handlowego oraz b. generał von Schöneich, który nazwał pieszczenie się myślą przyszłej wojny zbrodnią wobec ludzkości.

Z bagna nienawiści wydobędziemy się tylko wówczas — oświadczył generał — jeśli będziemy się bezpośrednio porozumiewali. Niemcy i Polska mają tylko jeden wybór: żyć razem w zgodzie, bo w przeciwnym razie wspólnie zginą w przepaści.

Związek miast polskich w obronie urzędników miejskich.

Warszawa, 23. 4. Na posiedzeniu komitetu wykonawczego zarządu Związku miast polskich uchwalono na wniosek prezydenta Warszawy inż. Słomińskiego dążyć do zniesienia rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 30 grudnia 1924 roku. Chodzi tu o rozporządzenie, mocą którego urzędnicy miejscy nie mogą być lepiej płatni od urzędników państwowych.

twórczej, dokonanej pod hasłem faszystwu. W tym duchu wypowiedział się zarówno Churchill, jak i Lloyd George. Nawet socjalista Bernard Shaw nie poskąpił gorących pochwał Mussoliniemu. To, co byłoby nie do pomyślenia w Anglii, okazało się zbawiennem dla Italji. Przykładów podobnych, stwierdzających jaknajlepsze stosunki pomiędzy narodami i państwami, pomimo różnic ich ustrojów i systemów rządzenia, można byłoby przytoczyć mnóstwo. Stało się to już truizmem politycznym, o którym się nie mówi, jest on bowiem tak oczywisty.

Niepowołani szermierze pogwałconej „demokracji” mogą więc spać spokojnie i nie troszczyć się o to, co powie zagranica. Jest ona już tak dobrze zorientowana co do prawdziwego stanu rzeczy u nas, że opinii jej nie wprowadzą w błąd ich insynuacje i alarmy. A nas niech lepiej tą zagranicą nie straszą, bo zdradzają tem tylko ubóstwo swych argumentów i przeraźliwą pustkę wewnętrzną.

„G. P.”

Rząd przykładą wielką wagę do zagadnień aprowizacyjnych.

Warszawa, 23. 4. Ministerstwo spraw wewn. w porozumieniu z premierem dr. Świtalskim zwraca uwagę w specjalnym okólniku wystosowanym do wszystkich wojewodów, że rząd nadal przywiązuje dużą wagę do wytrawnego załatwiania zagadnień aprowizacyjnych przez władze administracyjne. Żądać zatem będzie należytej pieczy, ażeby spożywcy byli w dostatecznej ilości i po godziwej cenie zaopatrywani w artykuły codziennego użytku. W końcu okólnik zaznacza, że minister spraw wewn. bądź osobiście, bądź przez swych przedstawicieli będzie specjalnie interesował się sprawnością służby aprowizacyjnej.

Tajemnicze auto na Litwie.

Ryga, 23. 4. — W Kownie zatrzymano samochód z 4 mężczyznami uzbrojonymi w granaty i karabiny maszynowe. Są to rzekomo współuczestnicy puczu Pleczkajtisa.

Badania geologiczne okolic Inowrocławia.

Warszawa, 23. 4. Do Polski przybył znany geolog niemiecki prof. Beck, który ustala położenie złoża i wód mineralnych przy pomocy znanej tylko sobie metody, polegającej na badaniu temperatury powierzchni specjalnym termometrem własnego pomysłu.

Prof. Beck bada obecnie złoża soli potasowych w okolicach Inowrocławia z ramienia światowego koncernu Solvay.

Z widowni politycznej.

Premjer Świtalski do prasy.

Premjer Świtalski odwiedził klub sprawozdawców parlamentarnych, gdzie przemówił w te słowa: „Szanowne panie i szanowni panowie. Zgodnie z obserwowanym zarówno u nas jak i w innych krajach zwyczajem, przychodzę do panów, jako prezes Rady ministrów z odwiedzinami. Przycho- dzę tu ze względu na to, że miejsce to jest dla prasy codziennym warsztatem jej pracy. — Przemówienia, jakie przy tej sposobności wygłaszają premierowie, obracają się w dość stereotypowym szablonie, zaczynającym się od akcentowania potęgi prasy i opinii publicznej, obiecuje się utrzymanie kontaktu z organami prasy i wreszcie zależnie od okoliczności, wypowiada zapewnienie panów o swoich przekonaniach, dotyczących znaczenia prasy. W sposób poprawa fragmentaryczny i epizodyczny zajmowałem się ongi osobiście dziennikarstwem i ten fakt świadczy najlepiej o tem, że zdaję sobie sprawę z wagi pracy, jaką panowie wykonujecie.

Obietnicę utrzymywania kontaktu z prasą jest najłatwiej wypowiedzieć, trudniej jest jednak tę obietnicę istotnie wykonać. Panowie musicie łaskawie poczekać, kiedy kontakt ten zorganizuję, bez ujęcia bowiem tego zagadnienia organizacyjnie, zapewnienia moje zawisłyby w powietrzu. Będę się starał zorganizować ten kontakt możliwie szybko. Jeżeli po istotnem wejściu w kontakt z panami dokonam tylko tego, aby zmniejszyła się ilość wiadomości, nie mających z rzeczywistością nic wspólnego, gdybym — mówiąc naszym żargonem dziennikarskim — czasem zbyt niepokojący ciąg kaczek, kurs i walor tych kaczek w interesie spokojnego informowania społeczeństwa obniżył — to byłbym już częściowo ze swej pracy zadowolony.

Deklaracje nowych rządów są wtenczas potrzebne, jeżeli w tych zagadnieniach, które obchodzą najszersze warstwy społeczeństwa, nowy rząd rozpocząć ma zasadniczy nowy kurs. Tylko taka zasadnicza zmiana — powtarzam — dotycząca istotnych interesów całego społeczeństwa, wymaga publicznego oświadczenia ze strony nowego rządu o jego zamierzeniach. Tej potrzeby w tej chwili i w tem rozumieniu — jak zaznaczyłem — nie wyczuwam i dlatego muszę prosić, aby panowie wstrzymali się od obowiązku waszego zawodu, płynącej ciekawości i abyście panowie cierpliwie osądzili działalność tego rządu nie według jego zapowiedzi, ale według „tego, co „zrobi“.

Ostatnie telegramy.

Warszawa (AW). P. Premjer dr. Świtalski przyjął dziś w godzinach porannych doradcę finansowego p. Dewey'a, następnie zaś odbył pan premier konferencję z p. wiceministrem spraw wojskowych gen. Konarzewskim.

Warszawa (AW). P. Prezydent kpiłtej konferował dziś z b. ministrem poczt i telegrafów Miedzińskim, zaś później z ministrem reform rolnych Staniewiczem.

Warszawa (AW). Ministerstwo Skarbu postanowiło zwolnić od państwowego podatku przemysłowego eksport solonych śledzi i suszonych jelit. Ponadto przyznano warunkowo ulgą stopę podatkową przedsiębiorstwom handlu hurtowego.

Warszawa (AW). W związku z wiadomością o mającym nastąpić wymówieniu 30 tys. robotnikom włókienniczym w Łodzi, „Express Poranny“ twierdzi, że dotyczy to jedynie drobnych fabryk i obejmuje daleko mniejszą liczbę robotników. Wszystkie wielkie fabryki pracują od 4 do 6 dni w tygodniu, a z pośród nich fabryki wełniane wszystkie po 6 dni w tygodniu.

Warszawa (AW). M. S. Wewn. wydało podwładnym organom okólnik w którym zaleca udzielenia jaknajdalej idących ułatwień przy organizacji „Dnia spółdzielczości w Polsce“. Będzie to dzień propagandy ruchu spółdzielczego. Dorocznym zwyczajem odbędzie się on 3 czerwca.

Warszawa (AW). Nowym szefem biura personalnego M. S. Wojsk. na miejsce płk. Prystora obecnego ministra pracy i opieki społecznej mianowany został Bohdan Hulewicz, dotychczasowy komendant Szkoły Podchorążych Piechoty. Nowy szef obejmie urządowanie jutro dnia 25 bm.

Warszawa (AW). Pierwsze posiedzenie rady ministrów obecnego rządu odbędzie się w bieżącym tygodniu w piątek o godz. 6.30 pop. Na porządku dziennym szereg spraw bieżących.

Rzym ogłasza potrójny triumf: Kościoła, narodu i państwa.

Symbolem nowy herb państwowy.

Rzym, 23. 4. Uroczystość otwarcia nowej sesji parlamentu włoskiego dokonała się onegdaj w nastroju niezwykle podniosłym przy udziale wszystkich dostojników państwa i 14 członków rodziny królewskiej. Mussolini stojąc na stopniach tronu wezwał posłów do złożenia przysięgi, poczem król Wiktor Emanuel wygłosił mowę tronową, pełną siły i podniosłych haseł.

Nawiązując niejako do tradycji starorzymskiej proklamował król potrójny triumf Rzymu, polegający mianowicie: 1) na pojednaniu się Rzymu z Kościołem, 2) zjednoczeniu całego narodu włoskiego i 3) zespoleniu się monarchji z faszyzmem. Dokonawszy tych trzech dzieł, Rzym nie zatrzyma się jednak w swym naturalnym rozwoju, stoi przed nim jeszcze wielka praca zabezpieczenia zjednoczonej ojczyzny rzymskiej, a to tembardziej,

że konferencja rozbrojeniowa w Genewie nie wydała żadnego wyniku. Patrząc z dumą na naród, który dnia 24 marca w czasie wyborów złożył dowody swojej karności, król wyraża niezłomną pewnością, że także bezpieczeństwo będzie dokonane. Zmierzać będzie do tego z jednej strony rozumna polityka pokoju na zewnątrz, a spokoju na wewnątrz. Oredzie króla w dalszym ciągu mówi o ochronie interesów robotnika włoskiego i poświęca osobny ustęp reorganizacji rolnictwa, na które rząd faszystowski zwrócił bacniejszą uwagę. Gdy król skończył, ogłosił p. Mussolini parlament faszystowski za otwarty, poczem wśród podniosłego nastroju odśpiewano hymn faszystów.

Na Montecitorio przeżył naród włoski chwilę prawdziwie wielką.

Benito Mussolini.

Portret pendzla artysty włoskiego Juljusza Gnelfi, wystawiony w Hotelu Waldorf-Astoria w New Jorku.

Warszawa (AW). Powrócił do Warszawy z Kowna szef gabinetu M. S. Ż. dyr. Szumlakowski, po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych układu granicznego między Polską a Litwą.

Nankin zwycięża w Szantungu.

Cze-Fu, 23. 4. — Nankijski gen. Liu-Szen-Jen zaskoczył wojska marsz. Czang-Sung-Czanga i zadał im ciężką klęskę. Sam Czang-Sung-Czang uciekł do Dairen, pozostawiając około 25.000 zdeorganizowanych żołnierzy.

Ryga pod wodą.

Ryga, 23. 4. Wskutek ruszenia Dźwiny utworzyły się u ujścia rzeki zatory, które spowodowały wylew na znacznej przestrzeni, szczególnie groźny dla Rygi. Woda zalala już przedmieścia.

Orkan szalał po obydwu stronach Pacyfiku.

Arkansas, 23. 4. W stanie Arkansas szalał tornado, w czasie którego 13 osób zostało zabitych, 4 zaś odniosło rany.

W stanie Luizjana huragan przewrócił kilka budynków. Jest wiele rannych.

Tokjo, 23. 4. Japonję nawiedził orkan. Wiele statków zatonoło, 8 osób poniosło śmierć,

a 26 odniosło ciężkie rany. Zgórą 100 domów zostało doszczętnie zniszczonych, a około 3.000 uszkodzonych. W pobliżu Korei spadły 2 hydroplany.

Nowe sukcesy jeźdźców polskich w Nicei.

Nicea, 23. 4. W trzecim dniu konkursów hippicznych w Nicei odbył się konkurs myśliwski. Pierwsze i drugie miejsce w konkursie zajęli: por. Starnawski na „Hannibalu“ i na „Redgleadzie“, rtm. Królikiewicz na „Milordzie“ i por. Szosland na „Alim“ zdobyli wstęgi honorowe. W konkursie o nagrodę Monaco pierwsze miejsce zajął Włoch, drugie płk. Römmel na „Donneusie“, trzecie por. Rojcewicz.

Zwycięstwo Venizelosa.

Ateny, 23. 4. — Wybory do senatu przyniosły olbrzymią większość Venizelosowi. Listy rządowe otrzymały 70 mandatów, opozycja 22.

Zderzenie włoskich samolotów.

Podczas ćwiczeń nad portem lotniczym Augusta, zderzyły się w czwartek na wysokości stu metrów dwa hydroplany i spadły na morze. Załoga aparatów, składająca się z oficera i trzech żołnierzy, poniosła śmierć.

Z kraju.

Niedźwiedź bandyta.

W Nowym Bytomiu, gdy dwaj urzędnicy Huty Pokoju udali się do jednego z biur celem dokonania wypłaty, jeden z robotników nazwiskiem Niedźwiedź, odbierając wypłatę, wyjął rewolwer i sterylizował urzędników, zabrawszy całą gotówkę, w wysokości 5 100 zł. poczem zamknął urzędników w pokoju i ułotnił się. Urzędników zwolniono dopiero po 20 minutach. Zarządzony pościg za złoczyńcą na razie nie dał rezultatów.

Wilki pod Zakopanem.

Zarząd lasów Fundacji Kornickiej w Zakopanem, został zaalarmowany przyniesioną przez jednego z górali wieścią, że koło leśniczówki na Żaradniej pokazało się stado wilków. Funkcjonariusze leśni udali się zaraz w lasy i rzeczywiście spotkano koło Porońca kilka sztuk wilków. Leśnikowi Krzeptowskiemu Andrzejowi udało się zastrzelić największą sztukę, długości około 1 i pół metra, reszta zaszła się w gęstwiny niedostępne, lecz pościg prowadzi się dalej. (Paz)

Zamachy bombowe na urzędników kopalni.

Z Kalusza piszą nam: Na razie niewyśledzeni sprawcy rzucili w nocy bomby pod okna mieszkań dwóch urzędników kopalni „Tesp“. Szczęściem obeszło się bez ofiar w ludziach. Okazało się, że materiał, z którego były zrobione bomby, pochodzi z kopalni wspomnianej firmy i wskutek niedozoru dostał się w niepowołane ręce. Policja wszczęła energiczne dochodzenia za sprawcami zamachu. (Paz)

Szmyglowany towar przechowany w gmachu teatru niemieckiego.

Śląska straż graniczna przeprowadziła w ostatnich dniach rewizję w kilku aptekach w Katowicach. Zakwestjonowano większą ilość niezarejestrowanych medykamentów pochodzenia niemieckiego. Właściciele pociągnięto do odpowiedzialności. Dalsze dochodzenia ustaliły, że jedna z aptek miała zapasy, przechowane w ubikacjach teatru niemieckiego w Katowicach. Szczegóły afery trzymane są na razie w tajemnicy.

Oszust w roli kupca bydgoskiego grasował na terenie łódzkim.

Pisma łódzkie donoszą: Od pewnego czasu na bruku łódzkim grasował niejaki Sztajn podający się za kupca z Bydgoszczy.

Odwiedzał on większe składy manufaktur, oglądając towary, lecz nie przeprowadzając transakcji.

Władze śledcze ujęły wczoraj sprytnego oszusta i stwierdziły, że jest nim znany złodziej łódzki, 40-letni Kazimierz Walecki, zamieszkały na Bałutach przy ulicy Chłodnej 6. Oszusta osadzono w więzieniu.

W. Langwood.

Krwawy Rok 1913

(Przeład z angielskiego).

(Ciąg dalszy)

(49)

Zaprowadzono mnie przed generała, który oświadczył, że ze względów na pewne plany muszę albo powrócić natychmiast do Londynu, albo też podać tylko przy pewnym wyznaczonym oddziale przyczem jednak mój samochód zostanie skonfiskowany. Oddałem chętnie wóz na usługi armji. Przydzielono mnie do towarzystwa pewnego ranego oficera, wraz z nim ruszyliśmy wolno obok oddziału artylerji. Ostatnim szczegółem, o jakim zdołałem się dowiedzieć, było to, że linję kolejową zniszczono na znacznej przestrzeni.

W drodze na Londyn.

(Korespondencja specjalna „Daily Mail“).

Brentwood, 15 września.

Wypadki ostatnich trzech dni były straszne dla naszej ojczyzny. Jesteśmy znów pobici na głowę. Całe prawe skrzydło naszej linji obronnej musiało się cofnąć w rozsypanie, a obecnie grozi mu zupełna zagłada. Resztki naszej armji pracują dniami i nocą nad fortyfikacjami, mającemi służyć do obrony stolicy. Pod Chelmsford szczęście od-

Dwaj przyjaciele

Pilot pocztowy

i gołąbek pocztowy.

Nieszczęśliwa miłość pochłonęła go w ramiona śmierci.

W jednym z pokojów hotelu „Victoria“ w Sosnowcu postrzelił się w piersi miejscowy kupiec mąki i kaszy Wolf Weinblum. Powodem zamachu była miłość bez wzajemności do córki właściciela składu piwa Reginy Jasnej. Przed popełnieniem samobójstwa Wolf Weinblum napisał trzy listy, poczem zadzwonił na numerowego, a gdy ten wchodził, oddał do siebie strzał, i upadłszy na ziemię, oświadczył, że zastrzelił się i prosi o sprowadzenie lekarza. Weinbluma w stanie ciężkim przewieziono do szpitala żydowskiego.

Wzrost lotniczego ruchu pasażerskiego w Polsce.

W miesiącu marcu na państwowych linjach żeglugi powietrznej w Polsce przewieziono 630 osób podczas, gdy w styczniu przewieziono tylko

176 pasażerów. W odpowiednim stopniu wzrósł również przewóz poczty i towarów. Przewieziono listów i gazet 2,4 tonny, towarów 21,7 tonny.

Medal pamiątkowy z P. W. K.

Mennica państwowa opracowała projekt medalu pamiątkowego z P. W. K., który bity będzie na samej wystawie przy pomocy specjalnie skonstruowanego automatu. Medal wielkości 2-złotówki, wykonany z brązu, przedstawiać będzie z jednej strony symbol handlu, przemysłu i rolnictwa, z drugiej zaś wypukłą mapę Polski. Koszt medalu wynosić ma około 1 zł.

Rozpowszechniajcie „Przeład Pomorski“

wróciło się od nas zupełnie, a przytem przewaga nieprzyjaciela była niezmierna, bo trzy zupełnie korpusy i olbrzymia artylerja wystąpiły do boju z niewieloma dziesiętkowanymi pułkami. W takich warunkach zwycięstwo nie wiele różniłoby się od cudu.

Kiedy dnia 11 września przybyłem do Chelmsfordu, w mieście roilo się od żołnierzy rozmaitych rodzajów broni; armję ożywiała nadzieja zwycięstwa. Udałem się na pagórek pod miastem skąd rozlegały się strzały armatnie. Zrazu nie mogłem pojąć, co jest ich celem, zwróciłem się więc do znajomego oficera z prośbą o objaśnienie.

— Spójrz pan w tamtą stronę — rzekł, wskazując ku Maldonowi.

— Wyżej, wyżej! — objaśnił oficer.

Wtedy dopiero njrzałem. W wysokości kilkuset stóp nad starożytnym miastem unosił się jakiś żółtawy przedmiot podłużnego kształtu. Dokładniejsza obserwacja objaśniła mi, że jest to wielki balon wojskowy, za pomocą którego Niemcy usiłowali widocznie wybać nasze stanowiska.

Działa nasze strzelały bez przerwy do góry. Wyrzucały one ogromne pociski w kierunku balonu, w nadziei, że ciśnienie powietrza spowoduje pęknięcie jedwabnej powłoki. Zdawało się nieraz, że pociski te przelatują tuż obok, ale było to tylko złudzenie optyczne z powodu znacznej odległości; balon nie ponosił żadnej szkody. Dopiero po dłuższym strzelaniu zaczął powoli opadać i zniknął wreszcie poza wysokimi szczytami domów.

— Mimo wszystko bardzo wątpię, czy udało się go trafić — zauważył oficer. — Przypuszczam

raczej, że aeronantom było trochę za gorąco w tym ogniu i opuścili sami balon, obawiając się niebezpieczeństwa. I nasz balon krążył dzisiaj rano w powietrzu — ciągnął dalej — a przypuszczam, że przed zachodem jeszcze raz pójdzie w górę. Niemcy wzięli go na cel, ale kule ich przelatywały przynajmniej o kilometr dalej.

Objaśniony przez uprzejmego oficera, gdzie znajduje się nasza stacja aeronautyczna, pospieszyłem ją obejrzeć. Balon był ukryty poza lasem, na wysokości kilkunastu metrów kołysał się w powietrzu na grubych linach. Ponieważ dowiedziałem się, że wzlot nastąpi dopiero o godzinie szóstej, więc ruszyłem w dalszą drogę. Cała okolica była zamieniona w ruinę: po obu stronach drogi rozkwierały się ogromne jamy wywiercone wybuchem kul, w lesie gąłęzie i pnie całe zaścielały murawę. Zamek New Lodge zamieniono na fortecę; podziurawione okna zatkało worami piasku, wspaniałe rabaty ogrodu były zdeptane nogami żołnierzy, wielki, kosztowny fortepian służył w tylnym podwórzu za podporę działu Maxima, którego wylot wyglądał groźnie poza mur, gotów powitać gradem pocisków nadchodzącego wroga. Na środku placu tenisowego urządzono kuchnię polową, kucharze krzatali się spieszenie około wielkich czarnych kotłów, w których gotowano mięso i herbatę dla żołnierzy.

Zwiedzwszy spory obszar okolicy, powróciłem do stacji aeronautycznej właśnie w chwili, kiedy balon począł się majestatycznie wznosić ponad korony drzew.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Krótkie wiadomości.

Przestrzeń Paryż — Marsylja w ciągu 3 i pół godziny.

Lotnik francuski Deneulin wystartował z lotniska w Le Bourgent i odbył podróż z Paryża do Marsylji, wynoszącą 730 km. w ciągu 3 godz. 35 min. Średnia szybkość na godzinę wynosiła 204 km.

Lawica sardynek zatopiła okręt.

Niezwykły wypadek zdarzył się pewnemu statkowi rybackiemu, nieopodal zatoki San Pedro w Kalifornji. Gdy statek wypłynął na pełne morze, a załoga zarzuciła wielką sieć na połów makreli, w tym czasie odplynęła lawica sardynek i całym ciężarem wagi około 300 ton obciążyła sieć, wskutek czego statek natychmiast przechylił się i wnet zatonął. Załogę zdołano uratować.

Meksyk

zamierza obecnie za przykładem swoich północnych sąsiadów — Stanów Zjednoczonych — wprowadzić prohibicję.

Watykan tworzy inicjatywę w Jerozolimie.

Donoszą z Rzymu, że Watykan planuje urządzenie inicjatywy papieskiej w Jerozolimie. Na pierwszego reprezentanta Ojca św. upatrzony jest msg. Baley.

Karabin maszynowy wyrzucający 150 pocisków na minutę

został wykonany w zakładach w Ameryce. Nowa broń wynaleziona została przez znanego specjalistę w tej dziedzinie Browninga.

Marynarka niemiecka otrzymała nowy krążownik „Königsberg“.

Posiada on uzbrojenie składające się z 9-ciu dział 15 kalibrowych i dzięki udoskonalonym maszynom może rozwinać 32 mil. morskich na godzinę.

Parlament w Finlandji rozwiązany.

Prezydent Finlandji podpisał dekret, rozwiązujący parlament. Nowe wybory odbędą się 1 czerwca. Przyczyną rozwiązania parlamentu jest odrzucenie projektu ustawy o podwyższenie pensji urzędnikom.

W Grecji mrozy.

W całej Grecji panują ostre mrozy. Kilka osób zmarło. W kraju panują śnieżyce i burze gradowe. Mrozy nawiedziły także Konstantynopol i Anatolję.

Ameryka ma uznać Sowiety?

Do senatu amerykańskiego wpłynął wniosek senatora Boracha o uznanie de jure (prawne) Rosji sowieckiej. Dyskusja nad wnioskiem odbędzie się w poniedziałek.

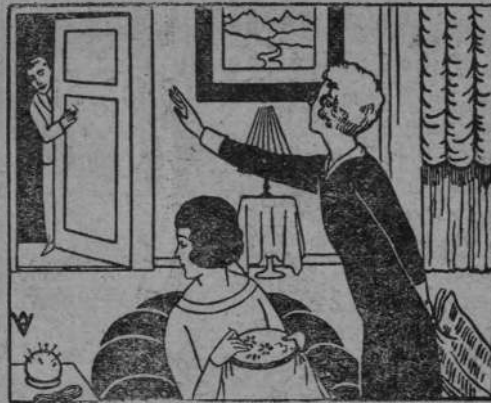
Dochód Forda w ubiegłym roku.

Jak donoszą z Detroit, bilans roczny zakładów samochodowych Forda wykazał 582 mil. 129.563 dolarów czystego dochodu za rok ubiegły, podczas gdy poprzedni bilans roczny wykazał 654.851.061 dolarów.

Stój!...

Tajemnicy nie zdradzam!

Dziś każdy sam powinien wiedzieć, że tylko miejscowe codzienne pismo dostarczać może najświeższe wiadomości i ilustracje z kraju, ze świata, z miasta i okolicy. A takim pismem jest nasz „Przeгляд Pomorski“.

Z dalszych stron

Rogówko. pow. toruński. (Samobójstwo.) Dnia 18 bm. popełnił tu samobójstwo przez powieszenie niejaki Denke, kowal. Powody samobójstwa są dotychczas nieznanne.

Lubcza. pow. Sępólno. (Samobójstwo.) W ubiegłą sobotę znaleziono obok torfowiska pomiędzy Lubczą a Sypniewem zwłoki rybaka E. Stenka z Lubczy. Jak sekcja zwłok, przeprowadzona przez lekarza powiatowego dr. Szturma wykazała, denat podpiwszy sobie udął się nad brzeg torfowiska i wystrzałem w czoło pozbawił się życia, w przypuszczeniu, że po dokonaniu tego czynu wpadnie do wody. Okazało się że wystrzał był natychmiast śmiertelny i denat runął na plecy. Obecne samobójstwo jest już drugie w tej rodzinie, jakby dziedziczne, bowiem przed kilku laty ojciec denata także pozbawił się życia.

Chełmno. (Młodociana szajka złodziejska przed sądem.) Przed Sądem Okręgowym w Toruniu odbyła się rozprawa przeciw członkom szajki złodziejskiej z Chełmna, którzy kradli w mieście i okolicy. Po przeprowadzonej rozprawie sąd skazał F. Domagalskiego, lat 19 na 6 mies. więzienia, F. Zatorskiego i P. Rumlera obaj po 18 lat, po 3 m. es. więzienia i T. Komenda na 1 mies. więzienia.

Kowalewo. (Rehabilitacja burmistrza.) Wyrokiem wyższej komisji dyscyplinarnej w Poznaniu, z dnia 10 bm., został burmistrz pan Kazimierz Kuchler rehabilitowany. Sprawa została ostatecznie załatwiona i p. burmistrz wraca w krótko na swój urząd z powrotem do Kowalewa. W tem intrygami rozwydrzonym mieście nastaną może znów normalne stosunki.

Sprawiedliwości staje się zadość.

Nowemiasto. (Otwarcie wystawy ruchomej.) Dn. 18. bm. miejscowy starosta p. Bederski dokonał otwarcia Wystawy ruchomej przemysłu krajowego. Otwarcie wystawy poprzedziło przemówienie miejscowego burmistrza p. Kurzętkowskiego i redaktora p. Zembrzuskiego. Wystawa obelana licznymi eksponatami rzemieślniczymi przedstawia się nader okazale.

Tzew (Zmiany na urzędach.) Referendarz, p. Bała, zastępca starosty, w najbliższym czasie ma być przeniesiony do Torunia, jego miejsce zaś

zajmie niej. p. Borowski. Kierownictwo tut. wydziału śledczego objął z dn. 1 bm. podkomisarz p. Kotra z Torunia, zaś podkom. Stejka z Tczewa zostanie prawdopodobnie przeniesiony do Torunia.

Chojnice (Były komisarz czerezwyczałki sowieckiej przed sądem.) Przed Sądem Okręgowym w Chojnicach stawał były komisarz czerezwyczałki sowieckiej, groźny włamywacz, nazwiskiem Marciniak, który był oskarżony o to, iż usiłował włamać się do kupca Kozła w Czersku.

W roku 1927 Marciniak będąc w Czersku zapoznał się z kolegą po fachu jakimś Boryłą i wspólnie omówili plan włamania się do kupca Kozła. Włamania miał dokonać Marciniak, z pomocą Boryli.

Z rozprawy wynika, iż Marciniak, gdyż tak zeznaje, działał jedynie za pomocą Kozła i że ten właściwie był tym całym organizatorem włamania i wobec tego, że Marciniak ukrywał się przed władzą policyjną, tenże z obawy o wydanie go w ręce władz uległ namowom Boryli.

Sąd Okręgowy w Chojnicach wydał wyrok uwalniający Marciniaka od winy i kary, wobec tego, iż oskarżony Marciniak, mając zamiar włamania się, jednakowoż w ostatniej chwili od tego zamiaru odstąpił.

Wdzydze. (Muzeum kaszubskie we Wdzydach zakupione przez skarb państwa.) Znaną powszechnie na Pomorzu Muzeum kaszubskie we Wdzydach, zostało w tych dniach zakupione od dotychczasowej właścicielki p. Gulgowskiej przez skarb państwa.

Charakterystyczne okazy kaszubskiej sztuki ludowej, będąc zdobyte wnętrze izby kaszubskiej na Wystawie Poznańskiej, poczem powrócą do Muzeum wiejskiego we Wdzydach. Kustoszem Muzeum będzie prawdopodobnie nadal p. Gulgowska przebywająca stale we Wdzydach i patronująca tam pracownikom haftu kaszubskiego wśród tamtejszej ludności.

Gdynia. (Oddalił się z domu.) 13-letni Lehman Stefan z Brudzewa, pow. morski oddalił się z domu i dotychczas nie wrócił. — Ktoby miał jakieś wieści o nim, niech się zgłosi w komisariacie P. P.

Nawra. (Także stróż.) Z pola p. G. ginęło od dłuższego czasu drzewo. Przeprowadzone dochodzenie wykazało, że kradzieży dokonywał.. stróż. Zasłużył on na premję — sekątym.

GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?

Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz!

Otrzymasz na każdy czas!

szybko i tanio!!!

Druki rozmaitego koloru!

Plakaty!

Uwiedomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,

Urzędowe i prywatne!

jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty

dla przemysłu i kupiectwa.

Gdzie?

W „DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ“

Fr. Miemczyka w Chełmży, Rynek Bedn. róg Hallera

Z Rady Miejskiej.

Z przysłowną punktualnością odbyło się w dniu wczorajszym posiedzenie tutejszej Rady Miejskiej przy udziale 22 pp. radnych, 4 pp. radców i publiczności. Obrady zajął przewodniczący p. A. Szymański, podając jednocześnie do wiadomości porządek dzienny.

Zaraz na wstępie po krótkiej dyskusji ustalono, że punkty 4, 5 i 6 należy przedłożyć na posiedzenie poforne.

Przewodniczący komisji finansowej p. r. Litkowski zdał sprawozdanie z dokonanej rewizji w tutejszej Kasie Komunalnej za miesiąc marzec, z czego wynikało, że stan finansowy tejże przestawia się dobrze, przytaczając zarazem cyfry, jak np. dochód — 141,792,20 zł, rozchód — 108,402,77 zł., zapas wynosi 156,993,41 zł. Zgodność w księgowości stwierdzono. Komisja zwróciła uwagę, aby pozycje drobne były podawane pod jedną rubryką. Gazownia, elektrownia i wodociągi razem osiągnęły w dochodach 16,620,36 zł. Sprawozdanie to zostało przyjęte bez sprzeciwu.

Pod punktem 2 przyjęto do wiadomości uchwałę Kolegium Magistratu zawieszającą uchwałę Rady Miejskiej w sprawie zaliczkowego pokrycia rachunku „Drukarni Przemysłowej“ za druki, przez anulowanie poprzedniej uchwały.

Sprawa gospody w naszym mieście wywołała ożywioną dyskusję. Radny p. Nehring, gdy podał do wiadomości przewodniczący, że gospody w mieście niema, oburzył się na Magistrat, iż tenże może w ten sposób odpowiedzieć na jego i towarzyszy interpelację. Obowiązkiem miasta jest — oświadczył p. Nehring — aby posiadało takie schronisko. Skoro takiej gospody niema, to Magistrat powinien uruchomić nową, aby przejezdni biedacy mieli gdzie schronić głowę itp. Przewodniczący wyjaśnił, że Magistrat nie odpowiedział, iż „gospody w mieście niema“ lecz on sam to oświadczył, więc niesłusznie atakuje p. Nehring władzę wykonawczą. Wobec tego p. Nehring oświadczył, że interpelanci wystąpią na przyszłym posiedzeniu z odpowiednimi postulatami. Następnie odczytano pismo p. Brzuskiewicza, który tłumaczy się, dlaczego nie trzyma gospody oraz wyjaśniające tę sprawę pismo Magistratu. Ze względu na to, że wyjaśnienia te nie były wystarczające, postanowiono dokładnie zbadać tę całą sprawę i na przyszłym posiedzeniu zająć odpowiednie stanowisko.

Dla tutejszego Tow. Śp. „Echo“ uchwalono przychylić się do uchwały Magistratu o wyasygnowaniu dla tegoż 500 zł. na wyjazd na wszechsłowiński kongres śpiewaczy do Poznania.

Następnie uchwalono na wniosek komisji finansowej kupno drugiego transformatora, który będzie mógł zaopatrywać większą liczbę konsumentów elektryczności.

Przyjęto również uchwałę Magistratu w sprawie ogłoszenia konkursu na wybudowanie boiska i oddanie prac najtańszemu ofertantowi p. Domżałskiemu za kwotę 10,948 zł.

Pozatem przyjęto również uchwałę Kuratorium Okr. Szkolnego w sprawie zmiany statutu Doksztalcącej Szkoły Zawodowej w Chełmży. W miejsce nie wykonującego swych funkcji decernenta bezrobotnych p. radcy Komunistycznego wybrano w trzecim głosowaniu 16 głosami przeciw 8 p. r. Orlewicza.

Po wyczerpaniu porządku dziennego odbyło się tajne posiedzenie, przebiegu którego nie znamy. Mamy skromną prośbę pod adresem Prezydium Rady Miejskiej, a mianowicie: prasę informuje się kiedy odbędzie się posiedzenie Rady i podaje się porządek dzienny do publicznej wiadomości. Nie możemy się jakoś dobrać od p. przewodniczącego, aby raczył o tak niewinnym obowiązku pamiętać.

Repertuar kin.

— „Córka morza“ — wspaniały sensacyjny dramat wschodni w 10 aktach ukaże się na ekranie kina „Konkordji“ jeszcze dziś w środę. Nadprogram arcywesoła komedia pt. „Kajtuś w spódnicy“.

A zatem dla odmiany; tragedia i kamedja. Widzowie będą śmiać się i płakać, albo vice versa. Dlatego też, kto jest zdrow, niech spieszy do „Konkordji“ na randez-vous.

— Kino „Polonia“ wyświetla potężny film w dwóch serjach pt.: „Tajemnica platynowej miny“.

KRONIKA

Chełmża, dnia 24 kwietnia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Op. św. Józefa, Marka E.
Środa: Fidalisa m., Egberta

Wschód słońca: 4,20 rano
Zachód słońca: 18,47 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa“.

— **Posiedzenie** wszystkich przedstawicieli władz i tutejszych organizacji, na którym ma być ustalony program uroczystości „3 Maja“ oraz założenie Koła Ligi Morskiej odbędzie się w **środę 24 bm. o godz. 8** wieczorem w sali ratuszowej.

— **Z karty żałobnej.** W ostatnich dniach nieubłagana śmierć przerwała znowu nić żywota jednej z śmiertelniczek i powiodła ją w zaświaty. Rozłączyła męża od żony po 3 miesięcznym pożyciu. Grono żyjących opuściła żona cenionego na naszym gruncie obywatela p. Madzińskiego śp. Aniela z Zalewskich. Ekspozycja zwłok odbyła się wczoraj (we wtorek) o godz. 6 wieczorem na cmentarzu przy bardzo licznych udziałach publiczności.

W świątyni odśpiewano „Requiem“ i odprawiono Mszę św. za duszę zmarłej. Ks. wik. Gabrych wyprowadził zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku.

Z powodu tak bolesnej rozłąki składamy p. Madzińskiemu nasze serdeczne współczucie.

— **Pogoda dopisuje** już od kilku dni chociaż temperatura powietrza jest stale oziębiona. Termometr waha się pomiędzy 2—5 stopni C. po wyżej zera. Lekkie wiatry wschodnie.

— **Podania o ulgi wojskowe** należy składać wyłącznie w urzędach administracyjnych. W związku z rozpisaniem poborem, rozpoczął się okres nadsyłania podań o odroczenie terminu wcielania do szeregów. Pomimo wyraźnych postanowień ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej zainteresowani wysyłają te podania z reguły do różnych instancji władz wojskowych, mimo że sprawy te są przekazane do wyłącznej kompetencji władz administracji ogólnej.

Stwierdzono przytem, że do M. S. Wojsk. napływają masowo z niektórych okolic prośby, pisane jednym charakterem ręki, co świadczy o sile rozwinętej działalności pokątnych doradców i pisarzy, którzy wyzyskują nieświadomych.

Min. spraw wewnętrznych podaje do wiadomości, że prośby o odroczenie służby wojskowej względnie zwalnianie z szeregów poborowych przez władze wojskowe rozpatrywane nie będą i że tem samem składanie takich podań do władz wojskowych jest bezcelowe.

— **Poważny odczyt o P. W. K.** W niedzielę dnia 28 kwietnia 1929 r. o godz. 18-tej odbędzie się w Chełmży w sali „Willi Nowej“ odczyt delegenta Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu gen. Ładosia o Powszechnej Wystawie Krajowej i zorganizowaniu wycieczek ludności naszego powiatu na Wystawę.

Odczyt ten objaśni cele Powszechnej Wystawy, sposób jej urządzenia, udział rodzimego przemysłu, rękodzielnictwa, rolnictwa i t. d. w niej, w każdym przypadku przyniesie bardzo ciekawe obywatelstwu dotychczas jeszcze nieznanne szczegóły o Wystawie.

P. starosta dr. Bogocz prosi za naszym pośrednictwem o wzięcie udziału w tym odczycie i przyprowadzenie nań także swoich przyjaciół i znajomych, interesujących się Powszechną Wystawą Krajową.

Ruch towarzystw.

Uwaga Ch. Z. Z. Zebranie zarządu filijnego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego odbędzie się dziś, w **środę 24 bm.** o godz. 6 wieczorem w lokalu naszej Redakcji.

Klub Mandolinistów „Lira“. Lekcja odbędzie się dziś w **środę dnia 24 4 br.** od godz. 7.30 na małej salce w „Hotelu Pomorskim“.

Uprasza się o punktualne stawienie wszystkich członków czynnych.

Dyrygent.

Katem.

40-lecie 1-go maja.

Tegoroczny obchód 1-go maja będzie miał w Rosji niezwykle uroczysty charakter, a to dlatego, że na rok bieżący przypada czterdziestolecie rocznica ogłoszenia dnia tego międzynarodowym świętem robotniczym.

Ogłoszenie dnia 1-go maja międzynarodowym świętem robotniczym nastąpiło, jak wiadomo, na pierwszym kongresie drugiej międzynarodówki, który odbył się w Paryżu w lipcu 1889 roku.

W ciągu czterdziestu lat, jakie od chwili tej minęły, charakter obchodu pierwszego maja i pierwszomajowych haseł, ulegał najrozmaitszym zmianom. Pierwotnie dzień ten posiadał symboliczne, znaczenie międzynarodowej solidarności robotników wszystkich krajów. Demonstracje uliczne urządzone w dniu 1 maja, nosiły początkowo charakter dorywczy i nieorganizowany, hasła polityczne i społeczne odznaczały się względną łagodnością. Manifestowano głównie w dniu 1-go maja na rzecz poprawy warunków ekonomicznych klasy pracującej.

W uchwale kongresu drugiej międzynarodówki o organizacji manifestacji pierwszomajowych powiedziano, między innymi: „Robotnicy rozmaitych narodowości powinni urządzać manifestacje te stosownie do warunków, panujących w poszczególnych krajach“.

Przez trzydzieści prawie lat obchód pierwszego maja nosił w poszczególnych państwach charakter bojowej demonstracji, która w szeregu krajów przeistoczyła się w manifestację pokojową dopiero po wywalczeniu przez klasę robotniczą rozmaitych zdobyczy socjalnych. W większości państw europejskich nastąpiło to, jak wiadomo, dopiero po wojnie światowej.

Bank Polski płacił w dniu 23 kwietnia za

dolary amerykańskie	8,88—8,87
funtów szterlingów	43,10
franki szwajcarskie	170,96
franki francuskie	34,71
marki niemieckie	210,58
guldeny gdańskie	172,31

Giełda zbożowa

POZNAŃ dnia 23. 4. 1929 roku.

placono za 100 kg. w zł.

żyto nowe	00,00—33,20
pszenica nowa	46,00—47,00
jęczmień przemysłowy	32,50—33,50
jęczmień browarowy	38,50—35,50
owies	31,50—32,50
mąka żytnia 70 proc.	47,00—00,00
mąka pszen. 65 proc.	64,0—68,00
otręby żytnie	24,75—25,75
otręby pszenne	26,00—27,00

Giełda bydła.

Poznań, dnia 23. 4. 1929 roku.

Bydło:

Stadniki:	
pełnomięsiste młodsze	144—143
miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze	126—132

Jałowice, krowy:

starsze wytuczone krowy i mniej dobre krowy młodsze i jałówki	148—152
miernie odżywione krowy jałówki	134—138
licho odżywione krowy i jałówki	110—118

Cielęta:

najprzedniej. cielęta tuczne	156—160
liche ssaki	124—130

Owce:

Opasy chlewne:	
starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobre odzyw. młode owce	136—140
miernie odżywione skopy i owce	120—000

Świnie:

pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	242—240
pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	234—238
pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	228—232
mięsiste świnie ponad 80 kg.	220—224
maciory i późne kastraty	190—230

Zadajcie tylko wyroby krajowe!

KINO KONKORDJA

Tel. 112, CHELMŹA ul. Kolejowa 24.

Dziś w Środę, dnia 24 bm.

Nieodwołalnie ostatni raz!

Wspaniały sensacyjny dramat
wschodni w 10.ciu aktach

Córka morza

Wspaniała gra artystów,
interesująca treść i cudne zdjęcia
z kraju wschodzącego słońca.

Nadprogram: arcywesoła komedia pt.
„Kajtuś w spódnicy“
Początek seansów: o godz. 7. i 9-tej

Mleko

sprzedaje stale litr 30 groszy
odciagnane litr 5 „
maślanę „ 10 „
serwatkę „ 1 „

poza to

masło stołowe funt 3 20 zł
twarog „ 30 gr

Mleczarnia Spółkowa

T. z o. p.

Chelmska ul. Hallera 32.
Telefon nr. 2.

Zgubiono

w pociągu

portfel złoty z wszelkimi papierami osobistymi, książeczkę wojskową, paszportem polskim do Francji i papierami francuskimi w dniu 15. kwietnia pomiędzy stacjami Inowrocław i Toruń Przedmieście w pociągu osobowym 4-tą klasą odchodzącym z Poznania po południu o godz. 4-ej na nazwisko Sylwester Kwiatkowski z Chelmy Paderewskiego 15. Uczciwego znalazcę upraszam o zwrot za wynagrodzeniem 20. złotych.

Szybki wzrost oszczędności w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej w Grudziądzu

w dniu 31. grudnia 1928 r.	zł 792.885.89
w dniu 31 stycznia 1929 r.	zł 820.445.59
w dniu 28 lutego 1929 r.	zł 880.082.42
w dniu 31 marca 1929 r.	zł 971.889.50
w dniu 15 kwietnia 1929 r.	zł 1.026.015.37

jest najlepszym dowodem wielkiego zaufania wszystkich sfer społeczeństwa do naszej Kasy, wysokich gwarancji i najwyższych korzyści, które daje Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza swym wkladcom.

Nietylko wysoki proc. **10** — w stosunku rocznym — lecz przede wszystkim **pewność lokaty i terminowy zwrot** przyczyniły się do wyżej przedstawionego wzrostu oszczędności. Gwarancje Kasy wynoszą obecnie na podstawie wpłaconych udziałów członkowskich wraz z nieruchomościami

3.500.000- zł.

Równocześnie zawiadamiamy wszystkich wkladców, że Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza w Grudziądzu rozlosowywać będzie stale przy dopelnieniu każdego dalszych 100.000 złotych **5 premii po 100- złotych** drogą losowania pod nadzorem specjalnej Komisji.

Zatem oszczędzajcie nadal

w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej
w Grudziądzu, Plac 23-go Stycznia nr. 21.

Kwoty przekazywać należy na nasz r-k w P. K. O. Poznań Nr. 206 780.

Nagro-
dzone na
wystawie
w
Toruniu
1928 r.

MINORKI CZARNE!

JAJA - sadzonki

tej rasy odda sztukę za 60 groszy

Kurt Marquardt

Kamionka, poczta Turzno
pow. Toruń.

Przyjmujemy

jeszcze 2 starszych
mężczyzn, w wieku
od 55 lat. Zgłosze-
nia przyjmuje

Fabryka grzebieni
ul. Woźna 5.

Służąca

do dzieci i lekkich
robót domowych po-
trzebna zaraz.

Zgłoszenia przyjmuje

L. Zielińska
Chelmska—Kuchnia

Fortepian

koncertowy

sprzedam okazjnie
tanie. Wiadomość w
„Przegl. Pomorskim“

Formularze

Wykaz potrąceń na
państwowy podatek
dochodowy od uposa-
żeń służbowych (eme-
rytur i wynagrodzeń
za najemną pracę)
stale na składzie

w Drukarni
Przemysłowej.

Jesteś chory?

na żołądek? Płuca?
Nerwy? Wątrobę? Ner-
ki? Pęcherz? Biedni-
cę? Cukrzyce? Artro-
tyzm? Reumatyzm?
Zwapnienie żył?
Uplawy? Hemoroidy?
Chroniczną obstruk-
cję? Biegunkę? Żim-
nicę? Puchlinę? Ast-
mę? Skrofle? Zatrzy-
manie regularności?
Rzeżączkę? Grype?
Żądadaj natychmiast
nadesłania broszury:
„Zioła lecznicze“. Ty-
siące cudownie ule-
czonych. Adres:

Apteka. Liszki.

Drzewka

owocowe

krzewki, róże,
kwiaty wiosenne
i nasiona

jako i roślinki
warzyw i kwiatów
oddaje każdego czasu

A. Friedrich

Bielczyny.

Ogrodnictwo.

Karoserje

na samochody
ciężarowe, auto-
busowe i osobowe,

wykonuje solidnie przy przystępnych cenach

L. Skalski, Toruń, Prosta 22
Zakład budowy wozów i wyrobów drzewnych.

Kupuj tylko wyroby krajowe!

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chelmszy 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

_____ dnia _____ 1929 r.

podpis: _____

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chelmszy 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

_____ dnia _____ 1929 r.

podpis: _____